

[Axel Sørensen.]

for regeringskredse, indenfor finansministeriet, at mange af de frugtavlere, som man i sin tid ydede de store lån til, er kommet i vanskeligheder, fordi erhvervet er kommet i vanskeligheder? Det er nogle af de mennesker, som man vil have skal have lån fra statens side. De har haft vanskelige økonomiske kår på grund af, at forbruget her i Danmark er gået stærkt over på importerede frugter, og fordi dansk frugt er afhængig af eksport. Jeg vil gerne henlede den højtærede handelsministers opmærksomhed herpå.

Til slut nogle få ord om administrationen. Jeg synes, at udnyttelsen af forkøbsretten en gang imellem går i stå, når sagerne skal afgøres af statens jordlovsudvalg. Er det, fordi et enkelt medlem eller et flertal indenfor statens jordlovsudvalg indstiller, at man ikke skal udnytte forkøbsretten, fordi man måske i enkelte tilfælde ikke kan udstykke og realisere et areal, uden at det koster staten et mindre beløb? Såvidt jeg ved, har man ikke lovgivet herom. Jeg har tidligere berørt, at man kunne udnævne et medlem til statens jordlovsudvalg i hvert amt af hensyn til sagernes ekspedition, af hensyn til forbindelsen med husmandsbrugskommissionerne og de enkelte landbrug, der ønsker at afhænde jord. Jeg mener stadigvæk, at det er økonomisk forsvarligt, og jeg vil henstille til det udvalg, der bliver nedsat, og til den højtærede landbrugsminister, at man overvejer også dette spørgsmål endnu en gang.

Landbrugsministeren (Smørum): Det ærede medlem hr. Chr. Rasmussen fremsatte nogle bemærkninger om spørgsmålet byggelånenes forhøjelse. Det fremgik, at han ikke mente, at byggeomkostningerne var steget så stærkt, at det helt ud kunne begrunde den forhøjelse, der er sket for de forskellige kategorier af byggelån.

Jeg er ikke uenig i den betragtning, men det er min bestemte opfattelse — og jeg forstod også, at det er det ærede medlem hr. Fibigers opfattelse — at disse byggelån i visse egne af landet ikke har kunnet strække til. Det har endda i mange tilfælde været sådan, at nybegynderne måtte bruge en del af deres sammensparede kapital for at få tilstrækkelige midler til opførelsen.

Dette spørgsmål blev også drøftet i fjor. Da var forholdet det samme, og det har det været gennem flere år. I hvert tilfælde i visse egne af landet har det været meget vanskeligt at få bygget for de lån, der var til rådighed. Det var vist også en almindelig opfattelse indenfor statens jordlovsudvalg, at de maksimumslån, som loven forudsætter med hensyn til jordkøb, i mange tilfælde heller ikke kunne slå til. Det er den saglige begrundelse, statens jordlovsudvalg har haft for at fremkomme med forslag om forhøjelse af byggelån og jordkøbslån. Jeg forstår, at jordlovsudvalgets beslutning var helt enstemmig, og jeg har derfor naturligvis rettet mig efter den, idet jeg går ud fra, at når det udvalg, som sidder og arbejder med disse sager dag efter dag og kender forholdene på alle områder, kommer til mig med et enstemmigt forslag, er det også sagligt begrundet.

Forskellige ordførere har gjort bemærkninger med hensyn til bestemmelserne om, at små husmandsbrug i visse tilfælde kan omdannes til havebrug, gartnerier, frugtplantager. Det er vist gode, saglige og fornuftige bestemmelser. Jeg ved i hvert fald, at det i mange tilfælde har været meget vanskeligt at få udvidet et brug, så at det kunne danne eksistensgrundlag for en familie, idet man ikke kunne få tillægsjord. Så har man i stedet omlagt driften til mere arbejdskrævende afgrøder. Jeg tror, det er fornuftigt og rigtigt, at man fremdeles har denne mulighed for at hjælpe familierne på de helt små husmandsbrug til eksistensmuligheder.

Endelig er der fra forskellige af ordførernes side anført betragtninger over, hvorvidt man skal køre videre med at give statstilskud til oprettelse af frugtplantager. Jeg skal derfor gøre nogle bemærkninger til det ærede medlem hr. Heick og andre af de ærede ordførere, som har været inde på dette spørgsmål.

Jeg er ikke uvidende om, at det i øjeblikket er sådan, at der ryddes frugtplantager forskellige steder. Jeg tror, det hænger sammen med, at frugtavlens i fjor havde et meget dårligt år; det er ikke for stærkt at sige, at dette år var en katastrofe for frugtavlernes. Der var frugt nok, men priserne var så lave, at det ikke kunne betale sig at arbejde med den, og det medførte, at man mange steder ikke passede sine træer med